

CIUDAD JUÁREZ | De Mexicaanse grensstad Ciudad Juárez is een van de onveiligste plekken ter wereld voor vrouwen. De Haagse Hester van Nierop was een van de vele vrouwen die hier zijn vermoord. Haar ouders Arsène en Roeland helpen de Mexicaanse vrouwen nu zich te wapenen tegen het geweld.

VAN ONZE VERSLAGGEVER

Harde klappen vallen er. Er wordt geschreeuwd. Geschopt. Is dit opnieuw een aanranding in het door geweld tegen vrouwen overspoelde Ciudad Juárez? Nee. Het is een klasje zelfverdediging voor moeders en dochters. In opvanghuis Casa Amiga. Mexicaanse vrouwen die hier geknakt binnenstapten, door bedreiging of mishandeling, lachen en stompen nu de frustraties van zich af. Arsène van Nierop uit Voorburg zit langs de kant te genieten.

„Dit is toch prachtig?“, zegt Van Nierop, die de grensstad bezoekt samen met haar man Roeland. „Het is hard nodig dat deze vrouwen zich leren verdedigen.“ De Haagse zegt dat niet alleen omdat Juárez één van de steden in Mexico is met het hoogste aantal verdwijningen van en moorden op vrouwen. 15 jaar geleden werd haar eigen dochter Hester hier meegelokt, misbruikt en omgebracht. Zij werd op 21 september 1998 verkracht en gewurgd aangetroffen in een hotelkamer in de stad. Ze was het eerste buitenlandse slachtoffer, wat ervoor zorgde dat er internationale aandacht kwam voor de gevaren waaraan de vrouwen in Mexico blootstaan. De door moeder Arsène opgerichte stichting Hester financiert Casa Amiga.

Of de les effect heeft? Trainster Elma Vazquez twijfelt er niet aan.

„Als de cursisten voor het eerst komen, zijn ze timide en schamen zich voor hun onhandige bewegingen. Nu gooien ze de spanning eruit en winnen aan zelfvertrouwen. Als een belager zo'n vrouw ziet, die bereid is te vechten, gaat hij liever een blokje om. Toe maar Anamaria!“ schreeuwt Vazquez.

Weiniggen hebben zich de afgelopen jaren bekommerd om de talloze

Het is hard nodig dat deze vrouwen zich leren verdedigen

—Arsène van Nierop

vrouwenmoorden in Juárez. De stad, misschien wel de grootste doorvoerhaven van drugs ter wereld, was tussen 2008 en 2012 het grond zero van de Mexicaanse drugs oorlog. Met ruim elfduizend slachtoffers. Nu de relatieve rust is

teruggekeerd, blijken de verdwijningen en feminicide - vrouwenmoorden - gewoon door te gaan. „Trest genoeg“, zegt directeur Irma Casas van Casa Amiga. „zijn er dit jaar al zo'n 40 vermoord.“ Sinds 1993 kwamen er 1432 levenloze lichamen uit het woestijnzand.

Dat de burgemeester, Enrique Serrano Escobar, ontkent dat zijn stad door vrouwenmoorden wordt geteisterd, kan er bij Van Nierop niet in. „De omstandigheden zijn nog hetzelfde. Het is een migrantenstad waarin vrouwen het sociale netwerk missen van thuis. Mannen, gewend aan machismo, zijn gefrustreerd dat fabrieken alleen vrouwen banen geven en hen niet.“ Daarbij bieden de corruptie en straffeloosheid vrij baan aan agressieve echtgenotes, seriemoordenaars en mensenhandelaars. Arsène: „Ook Hester had hier geen sociale achterban, dan ben je een prooi.“

Binnen Casa Amiga is een altaartje aangelegd. Kaarsen, eten en

▲ Arsène van Nierop (r) en trainster Elma Vazquez twijfelen niet aan het nut van de lessen zelfverdediging voor vrouwen. Ze laten zich niet meer kleineren. Op de kleine foto Hester van Nierop.

bloemblaadjes omringen foto's van onder meer Hester. „Onze manier om Allerzielen te vieren“, verklaart Casas. Ondanks de rustgevendheid is ook Casa Amiga voorbereid op agressief bezoek. „We hebben ervaring. Met vaders die hun kinderen of vrouw mee willen sleuren.“ Een speciaal slot maakt het indringers moeilijk. En een slaapplek voor crisissituaties is zo goed beveiligd, dat het aanraken van de buitenmuur al voldoende is om alarmbellen te doen rinkelen.

Van Nierop is vaak teleurgesteld in Mexico, vooral door de trage en inefficiënte zoektocht naar de moordenaar. Maar dit bezoek ziet Arsène ook verbeteringen. In het Centrum voor Gerechtigheid voor Vrouwen, dat de overheid heeft opgezet, kunnen vrouwen in nood terecht. „Sociale, juridische en politiehulp. Vroeger moesten slachtoffers bij zeventien verschillende instanties langsi. Bovendien gaat men bij vermissing nu direct aan de slag. En niet meer pas na 48 uur, als de dader misschien allang is gevluucht.“

Achterdocht

Meest gecharmeerd is Van Nierop echter door de samenwerking tussen vrouwenorganisaties in Juárez. „Ioen ik hier in 2004 voor het eerst kwam, was er alleen achterdocht,

onwil. Nu zie ik dat instanties samen druk uitoefenen op autoriteiten en gerechtigheid eisen.“ In zeker één geval leidde dat tot de vondst van stoffelijke resten in de woestijn. En daarna zelfs tot de aanhouding van negen personen wegens ontvoering, dwang tot prostitutie en moord. Een unicum in Juárez. „Ik durfde jaren de straat niet op“, vertelt Anamaria Sanchez, één van de cursisten zelfverdediging. „Door al die verhalen over vermiste en vermoorde vrouwen raakte ik verstreend. En ik wilde ook mijn kinderen niet naar buiten laten.“ Dankzij Casa Amiga herwon ze haar zelfvertrouwen. Sanchez: „Ik kan me op zoveel manieren verdedigen. Van mijn vingers tot mijn voeten of mijn mond. Juárez is misschien nog hetzelfde, maar ik ben wel veranderd.“

Voor de roodgeloze gevel van Casa Amiga zegt Van Nierop: „Ik heb nooit de illusie gehad dat ik iets tegen de criminaliteit kan doen. Maar ik wilde altijd wel vrouwen sterker maken.“ Naast Casa Amiga lukt dat straks wellicht op nog een manier: binnenkort verschijnt haar boek *Noodtreet uit Juárez* in het Spaans. „Misschien heeft Mexico een paar buitenlandse ogen nodig om te begrijpen dat het abnormaal is dat slechts 2 procent van de moorden wordt opgelost.“